

Diarienummer: 14KS/0098

Datum: 2014-03-03
Lars Fladvad, utvecklingschef

Yttrande över Havs- och vattenmyndighetens redovisning av regeringsuppdrag om enskilda avlopp – styrmedel för att nå en hållbar åtgärdstakt

Förslag till beslut

Yttrandet godkänns.

Beslutsnivå

Kommunstyrelsen

Sammanfattning

Regeringen har remitterat Havs- och vattenmyndighetens redovisning av regeringsuppdrag om enskilda avlopp – styrmedel för att nå hållbar åtgärdstakt. Redovisningen innehåller författningsförslag, förslag på ett nytt skatt- eller avgiftssystem samt synpunkter på effektivare tillsyn och prövning.

Värmdö kommun är tveksam till flera av Havs- och vattenmyndighetens förslag. Det är tveksamt om det merarbete som förslaget innebär för kommunerna står i paritet till förväntade effekten på miljö kvalitetsmålet Ingen övergödning. Värmdö kommun föreslår ett tydligare fokus på latrin från enskilda anläggningar. Eftersom det är i latrin som näst intill all näring, alla smittämnen och läkemedelsrester finns.

Bakgrund

Havs- och vattenmyndigheten har tillsammans med Boverket i uppdrag att lämna förslag som leder till att målet om ingen övergödning nås samtidigt som påverkan på människors hälsa och miljön minskar. Myndigheterna föreslår att:

- Enskilda avloppsanordningar kallas små avloppsanläggningar.
- Åtgärdstakten (tillsyn, föreläggande med mera) ökas från 1-2 procent per år till 5 procent per år.
- En kombination av styrmedel införs för att minska utsläpp, bland annat genom ett bemyndigande till Havs- och vattenmyndigheten att meddela föreskrifter om hushållsspillvatten från små avloppsanläggningar.
- Regeringen tillsätter en utredare med uppdrag att klarlägga förutsättningarna för att införa ett skatt- eller avgiftssystem, mer synkroniserad prövning av anläggningar med mera.

Enligt Havs- och vattenmyndighetens rapport utgör små avloppsanläggningar en betydande källa till övergödning av våra sjöar, hav och vattendrag inte minst för att över hälften av anläggningar har bristande funktion. Samtidigt konstaterar utredningen att enskilda avlopp endast står för 14 procent av nettobelastningen av fosfor till hav.

Jordbruk står för 44 procent, industri för 19 procent och kommunala reningsverk för 17 procent. De nationella insatserna är till stor del inriktade på näringsläckage från avlopp.

Om toalettavloppsvatten separeras från BDT-vatten uppnås en reduktion på 90 procent av fosfor och kväve och en 99 procentig reduktion av smittämnen i avloppsvattnet.

Konsekvenser för miljön

För att uppnå de nationella miljö kvalitetsmålen om Ingen övergödning samt Hav i balans och levande kust och skärgård krävs främst att läckage och urlakning av närsalter stoppas. Bland annat krävs att över hälften av landets 700 000 små avloppsanläggningar förbättras. Även om dessa förbättringar genomförs är det tveksamt om målen nås till år 2021.

Gemensamma och samordnade insatser för att uppnå god vattenstatus i Värmdös kustvatten är viktigt för en levande skärgård. En successivt bättre vattenkvalitet minskar risken för algblomning och med den negativa effekter som dybildning, döda bottnar och dålig badvattenkvalitet. Det behövs insatser både lokalt och regionalt.

Värmdö kommun planerar en tredubbling av tillsynen samt VA-rådgivning och fortsatt VA-utbyggnad. Kommunens åtgärder redovisas i förslag till VA-planering. Motsvarande insatser krävs i Mälarenregionen för att komma till rätta med brister i över 50 000 enskilda avloppsanläggningar.

Konsekvenser för medborgarna

Ökade krav på små avloppsanläggningar kommer att beröra cirka 10 000 fastighetsägare i kommunen som har anläggningar med bristande funktion. Via tillsyn, information och rådgivning kommer de att få hjälp att förbättra sina anläggningar. Ett bra kustvatten är positivt för alla invånare och besökande.

Ekonomiska konsekvenser

Både för medborgare och kommunen kommer insatser för att klara miljö kvalitetsnormerna för vatten att innebära kostnader. För enskilda fastighetsägare kan det handla om investeringar på cirka 100 000 kronor för att förbättra avloppsanläggningar. Större ombyggnader av anläggningar eller anslutning till kommunalt VA beräknas kosta mer än det dubbla. För kommunen innebär ökad tillsyn och rådgivning kostnader på cirka en miljon kronor per år. Dessutom genomför kommunen ett omfattande utbyggnadsprogram av det allmänna VA-nätet som finansieras av VA-kollektivet.

Inför staten ett skatte- eller avgiftssystem utöver de avgifter kommunen tar ut kommer kommunen sannolikt att få ökade svårigheter att debitera avgift för tillsyn och prövning. Framför allt för att ett system med dubbla avgifter kan uppfattas som en sanktion som saknar motivering.

Bedömning

Värmdö kommun behöver satsa ytterligare på tillsyn av små avloppsanläggningar. Men det är ytterst tveksamt om de förslag som Havs- och vattenmyndigheten lanserar kom-

Tjänsteskrivelse

mer att underlätta för den lokala tillsynen. Inte minst för att det saknar ett tydligt fokus på den främsta källan till näringsläckage från enskilda avlopp, latrin.

Ärendeberedning

Förslag till yttrande har upprättats i samråd med Bygg- och miljökontoret.

Handlingar i ärendet

Förslag till yttrande bifogas.

Utredningen finns att läsa på: www.havochvatten.se. Rapport 2013-09-13, Styrmedel för en hållbar åtgärdstakt av små avloppsanläggningar.

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Maria Larsson Ajne
Kanslichef

